



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.5.2021.
SWD(2021) 100 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA
priložen

RADNOM DOKUMENTU SLUŽBI KOMISIJE
PROCJENA UČINKA

**Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o stranim
subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište**

{COM(2021) 223 final} - {SEC(2021) 182 final} - {SWD(2021) 99 final}

Sažetak (najviše 2 stranice)
Procjena učinka priložena nacrtu uredbe o stranim subvencijama
A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
EU se obvezao da će biti jedno od najotvorenijih svjetskih gospodarstava kad je riječ o trgovinskoj politici. Istodobno, neke od industrijskih politika trgovinskih partnera uključuju dodjelu subvencija kojima se korisnicima daje konkurentna prednost kad je riječ o pristupu gospodarstvu EU-a ili jačanju njihove prisutnosti u tom gospodarstvu. Takvim subvencijama može se narušiti unutarnje tržište i dovesti u pitanje ravnopravne uvjete u trima područjima: i. stjecanju poduzeća; ii. postupcima javne nabave; i iii. drugim tržišnim situacijama. Premda se već mogu primijetiti takva narušavanja, vjerojatno je da će učinak stranih subvencija na unutarnje tržište rasti. Osim toga, trenutačna gospodarska kriza vjerojatno će dovesti do većeg broja subvencioniranih ulaganja u EU-u. Glavni uzroci problema jesu postojanje stranih subvencija kojima se narušava tržišno natjecanje zbog industrijskih strategija određenih zemalja koje nisu članice EU-a i nepostojanje regulatornog mehanizma za sprečavanje ili otklanjanje narušavajućih učinaka takvih subvencija. Iako dodjela potpore koju provode tijela država članica podliježe kontroli državnih potpora EU-a, ne postoji kontrola učinaka stranih subvencija na unutarnje tržište, čime se industrija EU-a stavlja u nepovoljan položaj kada se natječe s poduzetnicima koji primaju strane subvencije.
Što bi se trebalo postići?
Cilj je ponovno uspostaviti ravnopravne uvjete na unutarnjem tržištu EU-a utvrđivanjem i otklanjanjem narušavanja uzrokovanih stranim subvencijama u kontekstu stjecanja, postupaka javne nabave i općenito situacija na tržištu.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU- a (supsidijarnost)?
Narušavanja uzrokovana stranim subvencijama često pogađaju nekoliko država članica i stoga čine problem na razini EU-a. Osim toga, EU ima isključivu nadležnost u području državnih potpora i instrumenata trgovinske zaštite.
B. Rješenja
Koje su opcije za postizanje ciljeva? Daje li se prednost određenoj opciji?
U izvješću o procjeni učinka navode se četiri opcije: 1. osnovni scenarij, uključujući prilagodbu međunarodnih trgovinskih pravila; 2. davanje smjernica u vezi s postojećim zakonodavstvom; 3. prilagodba postojećih pravila EU-a; i 4. razvijanje novog pravnog instrumenta. Kad je riječ o četvrtoj opciji, u izvješću o procjeni učinka predlažu se podopcije za različite parametre oblikovanja: i. razina nadležnosti: Komisija sama ili s državama članicama; ii. istražni pristup: po službenoj dužnosti, podnošenje prijave s obzirom na različite pragove ili kombiniranje pristupa po službenoj dužnosti i podnošenja prijave; iii. prag za subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje: nizak ili visok; iv. kriteriji za procjenu; v. test ravnoteže (da ili ne); i vi. kompenzacijske mjere. Najpoželjnija je četvrta opcija politike s obvezom podnošenja prijave za velika stjecanja i slučajeve javne nabave te sustavom po službenoj dužnosti za slučajeve malih vrijednosti i druge situacije na tržištu.
Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?
Dionici iz EU-a izrazili su opću potporu zakonodavnom djelovanju kako bi se riješilo pitanje učinka narušavanja tržišnog natjecanja uzrokovanog stranim subvencijama (četvrta opcija). Neki dionici izvan EU-a izrazili su zabrinutost da bi novi instrument za strane subvencije mogao imati odvrćajući učinak na izravna strana ulaganja.

C. Učinci najpoželjnije opcije
Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako takve opcije nema, navesti prednosti glavnih opcija)?
Najpoželjnijom opcijom ponovno bi se uspostavili ravnopravni uvjeti za sve gospodarske subjekte i spriječilo istiskivanje inovativnih konkurenata koji ne primaju subvencije, što potrošačima ostavlja manje izbora. Njome bi se moglo djelomično riješiti i pitanje premještanja poduzeća u zemlje izvan EU-a s potencijalno nižim standardima zaštite okoliša, što bi dovelo do gubitka radnih mjesta u EU-u.
Koliki su troškovi najpoželjnije opcije (ako takve opcije nema, navesti troškove glavnih opcija)?
Glavni troškovi jesu oni uzrokovani povećanjem troškova usklađivanja za predmetna poduzeća zbog novih postupovnih pravila. Poduzeća koja primaju strani financijski doprinos u kontekstu velikog spajanja ili postupka javne nabave morat će dostavljati prijave i ispunjavati zahtjeve za informacije. Budući da se transakcije prijavljuju i u skladu s drugim postojećim pravilima (Uredba EU-a o koncentracijama, pravila u pogledu izravnih stranih ulaganja), dodatni troškovi vjerojatno neće biti znatni.
Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?
Najpoželjnijom opcijom, koja uključuje visoke pragove za preuzimanja i javnu nabavu, predviđa se malo administrativno opterećenje za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) s obzirom na to da ona neće podlijezati obvezi podnošenja prijave. Osim toga, visok prag za subvencije kojima se narušava tržišno natjecanje trebao bi biti povoljan za MSP-ove jer njihova subvencionirana ulaganja mogu biti niža od praga i stoga ne podlijezati ispitivanju.
Hoće li to znatno utjecati na državne proračune i uprave?
Teret koji Komisija snosi za provedbu ove inicijative nizak je u usporedbi s prednostima za gospodarstvo. Budući da bi Komisija bila jedini izvršitelj, nacionalna tijela ne bi imala velike troškove.
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
Primjena najpoželjnije opcije može dovesti do kratkoročnog pada izravnih stranih ulaganja u EU-u. To se može kompenzirati ravnopravnijim uvjetima i zdravim tržišnim natjecanjem među nesubvencioniranim poduzećima u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.
Proporcionalnost?
Najpoželjnija opcija bila bi proporcionalna s obzirom na znatan učinak stranih subvencija na unutarnje tržište EU-a. Ciljanim istraživačkim instrumentom i razmjernim korektivnim mjerama ponovno bi se uspostavili ravnopravni uvjeti tržišnog natjecanja, uz istodobno uvođenje niskih troškova usklađivanja za predmetna poduzeća.
D. Daljnje mjere
Kad će se politika preispitati?
Komisija će periodično preispitivati pokazatelje i kontinuirano ocjenjivati učinke zakonodavnog akta.